

SEISMONAUT

thingbrandt
landskab

Rapport Camønoen 2.0

**Brugeroplevelser, markedsvurdering og anbefalinger til
hvordan potentialet realiseres**

Udarbejdet af Seismonaut og Thing Brandt Landskab for Destination SydkystDanmark
December 2020

Indhold

Projektet er udført af Seismonaut og Thing Brandt Landskab.
Visualiseringer og skitser er udarbejdet af Thing Brandt Landskab.
Fotos: Destination SydkystDanmark.

1	Indledning: Camønoen er en succes, men...	3
2	Otte forslag til handling	4
3	Rundt om Camønoen	5
3.1.	Camønoen anno 2020	
3.2.	Planlægning og formidling	
3.3.	Rutens forløb og faciliteter	
3.4.	Organisering	
4	Målgrupper: Hvem vandrer på Camønoen?	13
4.1.	Fem forskellige vandreprofiler	
5.	Katalog med anbefalinger	17
6.	Metode	29

1. Indledning

Camønoen er på få år blevet etableret som en attraktiv vandrerute, der er kendt blandt mange.

Med Camøno-navnet har Møn formået at placere sig meget præcist på markedet for vandreturisme på samme måde som eksempelvis Cold Hawaii har gjort det med surfing. Camønoen er en succes, og med vækst i interessen for at holde både korte og længere ferier i naturen, er der potentiale for mere.

Møn er inde i en positiv udvikling, og udpegningen af Møn som kraftcenter i den netop vedtagne turismeplan for Sjælland og Øerne understøtter dette. Yderligere realisering af potentialet i Camønoen er et af de anbefalede åbningsgreb i planen, og den popularitet som Camønoen allerede har opnået er et stærkt afsæt. Der er dog også malurt i bægeret. Succesen betyder flere gæster, og både naturen og befolkningen på Møn kan hurtigt blive slidt, hvis ikke udviklingen styres.

På den baggrund har Destination Sydkyst-Danmark, Dansk Kyst- og Naturturisme og Vordingborg Kommune igangsat dette projekt, Camønoen 2.0. Resultatet er en velfunderet analyse og tilhørende anbefalinger, der skal danne afsæt for realiseringen af potentialet.

Formålet med projektet er at få konkrete og innovative anbefalinger til, hvordan Camønoen kan danne basis for øget omsætning og beskæftigelse på Møn og samtidig sikre en bæredygtig udvikling, så området ikke overbelastes, og mønboere og aktører tager afstand til gæsterne.

Anbefalinger, forslag til løsninger og forretningsmæssige koncepter er udarbejdet på baggrund af et solidt datagrundlag, der indbefatter data om brugerne indsamlet i høj- og skuldersæson, data om markedet for vandreturisme og en vurdering af Camønoens brandværdi samt stedbundne kvaliteter. Dertil er der foretaget en landskabelig vurdering af ruteforløb og de fysiske rammer og faciliteter. Disse data er kombi-

neret med forståelse for den lokale kontekst og inddragelse af de lokale og frivillige aktører og erhvervslivet med henblik på både at inspirere til udvikling og sikre forankring og opbakning til Camønoens fortsatte udvikling. På de følgende sider præsenterer vi indsigter og anbefalinger til kommende tiltag for Camønoen.

God læselyst!

2. Otte forslag til handling

Nærværende analyse har haft til hensigt at skabe mere viden om Camønoen som oplevelsestilbud på Møn. Det har udmøntet sig i en række konkrete anbefalinger, som vi kort vil præsentere her.

Anbefalingerne er opdelt i følgende tre kategorier; fysiske tiltag, organisering og udvikling samt langsigtet tiltag. Hensigten med kategoriseringen er at give et bud på prioritering, så det fremadrettede arbejde med Camønoen er værdiskabende på den korte bane, samtidig med at de otte anbefalinger bidrager til et strategisk retning for udviklingen.

Anbefalinger om fysiske tiltag

De tre første anbefalinger adresserer det fysiske og stedbundne. Disse anbefalinger har til hensigt at styrke Camønoens oplevelsestilbud, samtidig med at infrastruktur og naturbeskyttelse styrkes på Møn. Disse anbefalinger vil både kræve tid og ressourcer for at blive realiseret, men er vigtige tiltag og bør derfor prioriteres højt.

1. Camønorutens fysiske karakter og forløb
2. Styrk skiltning og markeringer i landskabet
3. Udnyt potentialet i Camønopauerne

Anbefalinger om organisering og udvikling

De følgende fire anbefalinger er målrettet organiseringen af arbejdet med Camønoen samt overordnede tiltag. De fire anbefalinger er tværgående - både i forhold til aktører og udfordringer. Anbefalingerne vil derfor bidrage til at Camønoen får en styrket organisering med en større inddragelse af mønboere og aktører, samt bidrage til det strategiske arbejde med formidling, kommunikation og målgrupper.

4. Styrk organiseringen
5. Styrk formidlingen og kommunikationen
6. Fra ildsjæle til Camønopartnere
7. Forstå målgrupperne og arbejd datadrevet

Langsigtet tiltag

Den sidste anbefaling tager afsæt i det store engagement for at styrke den bæredygtige naturturisme på Møn. Her har både lokalt erhverv, turismeaktører og mønboere understreget, at bæredygtighed er centralt for udviklingen af Camønoen. Derfor er der potentiale for og lokal opbakning til, at Vordingborg Kommune arbejder mod at blive etableret som forsøgskommune, der eksperimenterer og driver udviklingen af bæredygtig turisme.

8. Eksperimenter med forsøgsordninger

Anbefalinger udfoldes i kapitel fem på baggrund af de analytiske indsigter, hvor både løsning og organisering i forhold til hver anbefaling konkretiseres.

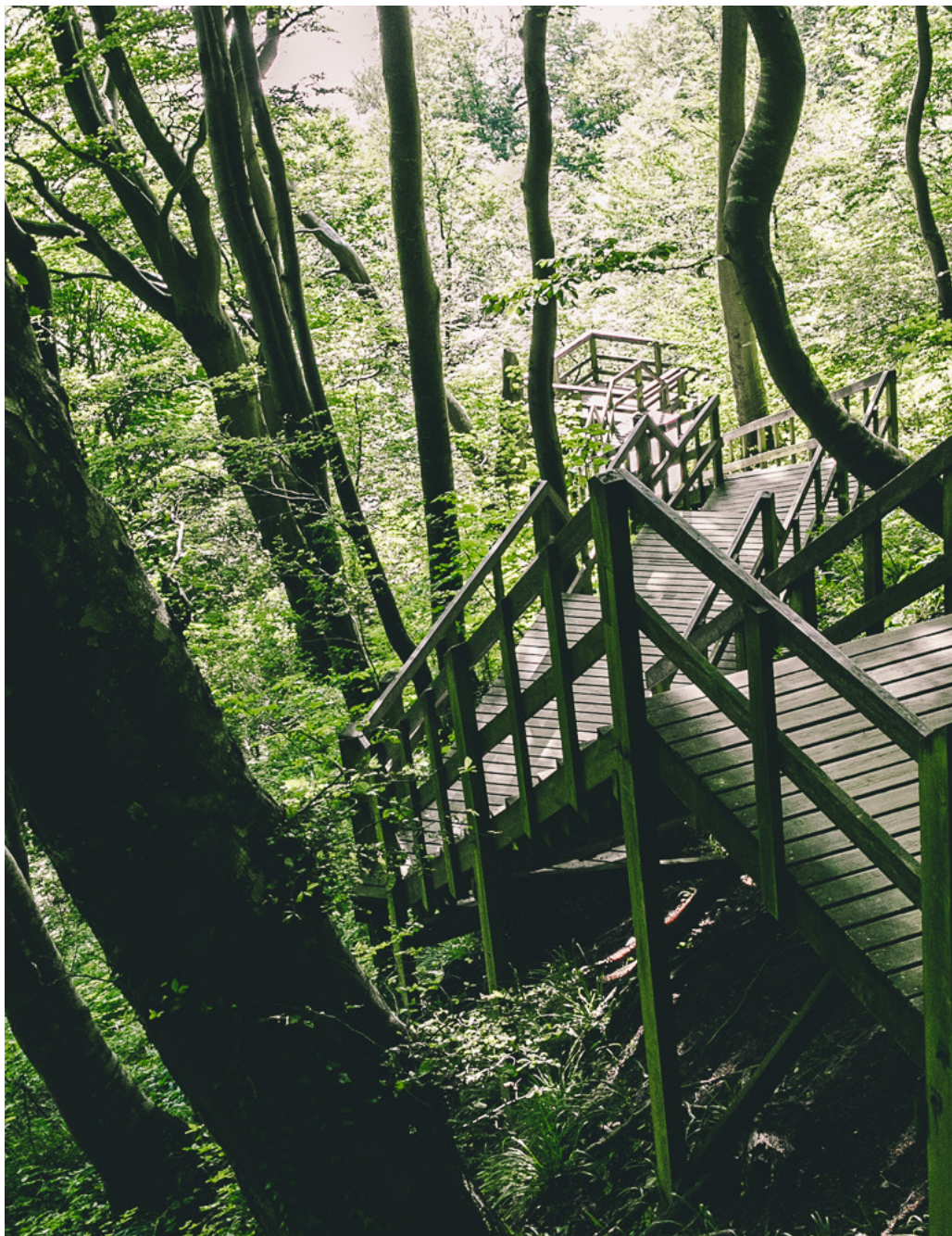

Foto: Destination SydkystDanmark

The background is a dark teal color. It features several large, stylized, light teal letters scattered across the frame: 'E' in the top left, 'S' in the top center, 'N' in the top right, 'M' in the bottom center, and 'U' in the bottom right. A white arrow starts from the bottom left and points upwards towards the center, passing behind the text.

3. Rundt om Camønoen

3. Rundt om Camønoen

Den 175 kilometer lange vandrerute, Camønoen, fejrer i 2020 sin femte succesfulde sæson. Møns smukke natur, himmel og ro har bidraget til én af Danmarks største brandings succeser, der trækker paralleller til pilgrimsfærd koblet med Møns finurlige charme.

Ideen til Camønoen udsprang fra ildsjæle på Møn. De ville skabe en vandrerute inspireret af pilgrimsfærd, der førte vandrere fra kirke til kirke. Den tidligere og mindre kendte Møn Rundt vandrerute dannede fundamentet for etableringen af Camønoen. Her var ruteforløb i forvejen etableret i dialog med lodsejere og skiltning opsat langs rutens forløb.

I årene op til 2016 blev der ihærdigt arbejdet for åbningen af Camønoen med finansiering fra Realdanias projekt Stedet Tæller. Fokus var på at skabe en stedbunden oplevelse, der både løftede turismen og lokalt erhverv på Møn, samtidig med at lokale blev inddraget i arbejdet. Tilblivelsen af Camønoen styrker derfor den

professionelle turisme på Møn med et stærkt brand, samtidig med det er et oplevelsestilbud til en bred målgruppe.

I dette kapitel præsenterer vi indsigter fra kvalitative interviews med vandrere og aktører, etnografiske observationer, digital etnografi og indsigter fra en analyse af de landskabelige kvaliteter og fysiske forhold omkring Camønoen. De forskellige datakilder har bidraget med at belyse Camønoens værdi- og oplevelsestilbud, samt belyse de fysiske udfordringer i landskabet for at sikre analysens anbefalinger til Camønoen bidrager til en bæredygtig turisme, der tager afsæt i Møns smukke natur- og kulturlandskab.

3.1 Camønoen anno 2020

“Camønoens største styrke er, at alle kan gå den. Du kan lægge kræfter og tid i den og gå virkelig lange strækninger eller du kan tage en kort strækning med dit barn på ryggen. Du kan gå med dine venner og være lidt mere larmende, du kan gå alene og nyde stilheden.” - Ildsjæl

Meget er sket siden 2016, men Camønoens

Foto: Destination SydkystDanmark

brand har bestået sin prøve. Vandrere fra hele Danmark tager til Møn for at gå i den smukke natur og opleve Møns helt særlige venlighed, gastronomi og kulturhistorie. Det er en vandrerute, som både henvender sig til de erfarne og til nybegynderne, og den indbyder både til socialt samvær og fordybelse.

Succesen har ikke været uproblematisk, og den store interesse og valfart til Møn har sat sine spor på naturen og mønboerne. Specielt i løbet

af sommeren 2020 har der været store udfordringer med skrald, manglende servicefaciliteter og klarhed omkring rutens fysiske forløb på Camønoen.

Udfordringer på Camønoen

Analysen viser, at udfordringerne med Camønoen fordeler sig i tre kategorier:

1. Planlægning og formidling
2. Rutens forløb og faciliteter
3. Organisering

På trods af udfordringerne er Camønoen en oplevelse, der skaber værdi for besøgende såvel som for mønboere. Blandt de lokale er der dog en stigende bekymring for slid og ødelæggelse af Møns natur og uønsket færdsel uden for ruten. Bekymringen er begrundet, og uden målrettede indsatser rettet mod at løse problemerne ved Camønoen vil belastningen sætte for store aftryk eller give Camønoen et dårligt renommé. På de kommende sider udfoldes netop disse udfordringer samt potentialerne for udviklingen

af Camønoen, der kan styrke det overordnede oplevelsestilbud og bidrage til bæredygtig destinationsudvikling med respekt for naturen, kulturarven og de lokale.

3.2 Planlægning og formidling

Vandrerne oplever, at der er en overordnet udfordring i forhold til at finde information til planlægning og gennemførelse af vandring. Analysen viser, at Camønoens fysiske forløb er uklart og svært for nye vandrere at følge - både i planlægningsfasen og undervejs på ruten. Allerede i planlægningsfasen er det svært at gennemskue på hjemmesiden, om Camønoen er en bestemt rute, som starter og slutter et særligt sted, eller om Camønoen er betegnelsen på flere veje rundt på Møn. Dertil er logistikken i forhold til parkering, indkøb og offentlig transport også mangelfuld.

Specielt det digitale Camønokort på hjemmesiden giver ikke et godt overblik over, hvilke oplevelsestilbud, overnatning og services som vandrerne kan forvente at møde. Oftest fordi kortets interaktive funktioner ikke virker. Den fysiske formidling lever heller ikke op til vandrernes forventninger. Det nuværende Camønokorts detaljeringsgrad opleves ikke præcisen nok, og vandrerne efterspørger kortudsnit, som viser vejnavne, pejlemærker og faciliteter, som de kan orientere sig efter. De mange pikto-

grammer på kortet gør det svært at læse og flere påpeger, at piktogrammerne ikke er behjælpelige, hvis man vandrer uden for højsæsonen, da mange af faciliteterne er lukket i vintersæsonen.

“Det ville være rart, hvis de store veje var skrevet ind på kortet eller at der stod, hvor langt der er til et sted på pælene. Vi bruger meget Google Maps for orientere os og tjekke vi er på rette vej, selvom vi ville foretrække kun at bruge kortet.” - Camønovandrer, kvinde, 20 år.

Det er vigtigt for vandrerne at vide hvor og hvornår, de har adgang til basale faciliteter og services, så de hverken løber tør for vand eller mad på deres rute. Det gælder både i højsæsonen og i skulder- og vintersæson. Det kræver naturligvis, at der først og fremmest er basale faciliteter og services til rådighed, og dernæst at deres placering formidles tydeligt.

For førstegangsvandrerne, som udgør en væsentlig del af Camønoens besøgende, er det særligt vigtigt at blive guidet og forsikret om, at de går på den rette sti. Men også de erfarne vandrere efterspørger bedre skiltning og information langs ruten f.eks. hvor langt der er til næste Camønopause, by eller seværdighed. Der er også behov for at styrke wayfindingen i forhold til vandrernes adfærd. Det kunne være ved at orientere om servicefaciliteter f.eks. ‘5 kilometer til næste toilet’ for at afværge, at vandrerne er

nødt til at bruge naturen på uhensigtsmæssige måder.

“Vi stod i et kryds, hvor der var pile med Camønoen tre forskellige veje. Det var meget forvirrende.” - Camønovandrer, kvinde 39 år.

Dansk Vandrelaug har udarbejdet en række kriterier for kvalitetsvandrestier, hvor både krav til wayfinding, underlag og faciliteter langs ruten er defineret¹. Kriterierne skaber et godt fundament for en god vandresti og kan styrke anerkendelsen af ruten internationalt. Der er derfor stort potentiale i at lade sig inspirere af kriterierne eller arbejde imod at blive certificeret som kvalitetssti i Danmark.

Alle målgrupper efterspørger en klar og tydelig formidling af services og oplevelsestilbud. For vandrerne skal selve planlægningen foregå nemt, og det skal helst også være en fornøjelse at dykke ned i rutens forløb og nørkle med detaljer for at finde den vej, der bringer en ud til flotte naturoplevelser. I planlægningsfasen og under selve vandreturen anvender vandrerne både digitale og analoge værktøjer. Derfor er det vigtigt at kommunikation og formidling er tydeligt både online og offline.

¹ - Dansk Vandrelaug har opsat syv kriterier for at vandrestier, som læner sig op af de europæiske standarder. For mere viden, læs om kriterierne her.

3.3 Rutens forløb og faciliteter

Camønoens oprindelige forløb er ikke udtænkt som en lang etape, men i stedet ti mindre etaper, der byder på varierende og navngivne ruter, som er forskellige i forhold til længde og oplevelser. Etaperne er udtænkt, så de starter og slutter ved en Camønopause. Muligheden for at dele ruten over i mindre etaper er en fin ide, men i praksis fremstår det forvirrende, og de færreste vandrere planlægger ud fra de ti etaper.

På grund af den oprindelige ide med etaper, har Camønoen ikke et start og slutpunkt, men dataindsamlingen viser, at størstedelen af de interviewede vandrere starter i Stege. Her kan man komme til med offentlig transport, og der er mulighed for at proviantere inden afgang. Der vil i fremtiden være et potentiale i at styrke Stege, som porten til Camønoen. Særligt havnen har en placering og størrelse, som egner sig til at blive et tydeligt startsted for Camønoen. Havnen og købstaden Stege kan på denne måde blive et naturligt knudepunkt og en port til Camønoen.

Den oprindelige ide med Camønoen som pilgrimsfærd, der både har karakter af at være en natur- og kulturrute kan i endnu højere grad styrkes. Det kan man gøre gennem overordnet kortlægning og analyse af landskabets natur- og kulturhistoriske kvaliteter, udvikling af tilpasse-

de og stedsspecifikke fysiske tiltag og et stærkt formidlingsgreb.

Rutens forløb og underlag

Analysen viser også, at en af de store udfordringer for rutens fysiske rammer er de lange strækninger med asfalterede og trafikerede veje. Det skaber utryghed for vandrerne og ødelægger oplevelsen af at være ude i naturen. De asfalterede strækninger er tilmed hårde at gå på i længere tid ad gangen, specielt om sommeren, når varmen stiger op fra underlaget. Interviews med vandrere viser tilmed, at rutens kvalitet ville blive styrket betydeligt, hvis den fulgte havet i langt større grad, fordi det er tiltalende at gå hele Møn rundt.

“Jeg nyder ikke at gå på asfalt. Derfor har vi også valgt at gå i Klinteskoven. Her vil vi gerne komme tilbage for at gå, men resten af ruten virker ikke så interessant.” - Camønovandrer, mand, 45 år.

“Vi er her for at gå i naturen, og valget faldt på Camønoen, fordi vi kan gå hele øen rundt. Det er der ikke så mange steder, at man kan.” - Camønovandrer, mand 26 år.

Der er ikke en enkel løsning i forhold til at få Camønoen væk fra landevejene og etablere ruten gennem skove og marker. En omlægning af rutens forløb og underlag på udvalgte steder vil dog helt klart styrke oplevelsen og Camø-

noens værditilbud. Det kræver en dialogbaseret planproces, som både inddrager lodsejere, kommunen og interessenter for at skabe en rute gennem det mønske natur- og kulturhistoriske landskab. Det er vigtigt at respektere både beskyttet og ubeskyttet natur og føre de vandrende gennem det varierede landskab fra landsby til landsby. Her er der tilmed basis for vækst, fordi mindre asfaltering kan sikre, at flere kommer tilbage og udforsker flere strækninger af Camønoen og Møns mange oplevelsestilbud.

Et attraktivt ruteforløb i smukke landskabelige omgivelser og et velegnet underlag vil automatisk inviterer de vandrende til at følge ruten. Dermed kan et bedre ruteforløb være med til at sprede brugerne ud og gøre Vestmøn mere attraktiv, så koncentrationen af besøgende på Østmøn og dermed belastningen af naturen mindskes.

Måden de vandrende i dag finder vej på Camønoen bygger på princippet om enkelthed. Der er taget udgangspunkt i at minimere antallet af skilte og guide vandrerne, når de står i situationer, hvor de skal tage handling f.eks. dreje til højre eller venstre. Når der ingen skilte er, betyder det, at vandrerne skal fortsætte lige ud. Placeringen af skiltene er initieret af Vordingborg Kommune og realiseret i et samarbejde med udvalgte lodsejere. En manglende lokal opbakning til intentionen omkring ruteforløb og skiltning har dog resulteret i, at der mangler

skiltning på visse strækninger, fordi skiltene bliver flyttet eller viser forkert.

Analysen viser, at brugerne tager sagen i egen hånd, hvis kort og skiltning ikke er tilstrækkelig, og de fleste vælger gerne en grussti mellem marker og skov frem for landevejen. Det har resulteret i, at vandrerne ofte går forkert eller ikke respekterer skiltningen, hvilket har skabt modstand fra lodsejere og lokale, som ikke er interesserede i privat ejendom betrædes. Tankerne bag tilgangen til minimal skiltning langs ruten er gode og bør fortsat være udgangspunktet. Supplerende skiltning skal styrkes i de områder, hvor vandrere går forkert samt minimere forvirring og risikoen for at fare vild langs ruten, så konflikter minimeres. Der er et stort potentiale i at udvikle attraktive ruter, som har en høj landskabelig og naturmæssig værdi.

I det fremtidige arbejde med at optimere Camønoens forløb og formidling vil det være vigtigt at involvere lodsejere og andre interessenter i planlægningen. Ruten kan med fordel fortsat deles ind i mindre intervaller, som udvikles i tæt samarbejde med de lokale. Både sårbar natur, kulturarv og områder der egner sig til udvikling af faciliteter skal kortlægges så man sikrer at privat ejendom og naturen respekteres.

Nærværende analyse peger på, at der er udfordringer omkring Klinteskoven, Busene Have

og Ulvshale i forhold til skiltning, belastning af naturen og overnatning på privat grund. Dertil er den største belastning af naturen på Østmøn.

Foto: Destination SydkystDanmark

Camønopauserne

Camønopauserne har potentiale til at blive en løftestang til både at skabe overblik i forhold til planlægning og adfærdsregulering, skabe økonomisk vækst for lokale handelsdrivende og styrke Camønoens værditilbud for vandrerne. Desværre viser analysen, at Camønopauserne ikke når ud til brugerne i særligt stort omfang, fordi konceptet hverken er tydeligt defineret digitalt eller fysisk ude på ruten.

De kvalitative indsigter bekræfter, at Camø-

nopausernes funktion er utydelige for vandrere, og vandrerne ikke benytter pauserne i det omfang, som det oprindeligt var tiltænkt. Der er relativt få af de interviewede vandrere, der oplever, at pauserne er et reelt tilbud med services og faciliteter, og endnu færre bemærker Camønobænkene. Det skyldes, at deres fysiske placering er dårlig i forhold til ruten.

“Hvorfor skal man tage hen til Camønopauserne? De ligger ofte ved et Bed & Breakfast eller vandrehjem. Er det for at tjene penge? Vi var ved Elmelund, men der var cafeen lukket, og vi kunne ikke finde faciliteterne.” - Camønovandrere, par, 30 og 39 år.

Der er et stort potentiale forbundet med at løfte Camønopauserne, så de reelt servicerer vandrere med services og faciliteter. Camønopauserne bør placeres strategisk og i tilknytning til eksisterende urbane områder og ikke i naturområder. Hvis Camønopauserne samtidig udbygges med basale faciliteter, som formidles tydeligt, kan de bidrage til adfærdsregulering af vandrere, så der fremadrettet vil være færre problemer med affald og skrald i naturen. Samtidig kan Camønopauserne styrke de lokale handelsdrivende, hvis der er faciliteter til salg af varer.

3.4 Organisering

Analysen viser et tydeligt billede af, at der er behov for at styrke organiseringen og forankrin-

gen af Camønoen på flere måder. Der er behov for klare rollefordelinger og en fælles vision for Camønoen, som kan formidles til mønboerne. Mønboerne har en central rolle som fremtidige ambassadører og skal kende til præmisserne for Camønoen for at kunne bidrage aktivt til planlægning og formidling langs ruten. Det gælder også i forhold til dialogen med ildsjæle, som i dag varetager mange opgaver frivilligt. Her er der brug for at styrke organiseringen med ildsjæle og formalisere samarbejdet.

Interviews og dialog med ildsjæle og lokale aktører viser, at der fortsat er stor lokal opbakning til Camønoen. Det gælder på trods af de udfordringer, som det stigende antal besøgende også har bragt med sig. Der er selvfølgelig et økonomisk incitament for nogle aktører, som driver en forretning, der har gavn af Camønovandrerne, men nogle ildsjæle påpeger også, at det er en fornøjelse at byde vandrere velkommen til øen og give dem en god oplevelse. Camønoen giver dem mulighed for at bidrage med egne initiativer f.eks. vejboer som styrker Camønoens oplevelsestilbud og understøtter, at det er Danmarks venligste vandrerute. Det er vigtigt for lokale aktører og ildsjæle, at der er plads til egne initiativer på græsrodsniveau, men samtidig efterspørger de en styrket organisering:

“Der skal være større åbenhed over for lokalbefolkningen og vi skal kende til tiltag i forbindel-

se med Camønoen, så vi kan få det med i vores fortællinger til gæster.” - Ildsjæl.

“Samarbejde er vigtigt. Hvis vandrere, lokale, politikere og administrationen ikke samarbejder, er der ikke hold i de tilbud som vores gæster ønsker og de forsvinder stille og roligt igen.” - Ildsjæl.

Der er et stort potentiale forbundet med at arbejde med ildsjælene og styrke deres rolle. Det gælder både på grund af det arbejde, de bidrager med langs ruten og for at sikre, at der fremadrettet er et forum for dialog og udvikling af Camønoen. Ligeledes vil et styrket samarbejde med både Dark Sky og Møn Biosfære bidrage til, at Møn kan blive en stærkere naturturismdestination, hvor turismeudvikling balancerer beskyttelse og benyttelse af naturen. Et sådan samarbejde sender et klart signal til besøgende om naturens store værdi og betydning. Det vil kunne være med til at styre og regulere de besøgendes adfærd, særligt hvis det formidles konstruktivt og uden formanende toner.

Foto: Destination SydkystDanmark

Foto: Destination SydkystDanmark

4. Målgrupper: Hvem vandrer på Camønoen?

4. Målgrupper: Hvem vandrer på Camønoen?

De kvalitative interviews med vandrere har afdækket forskellige gennemgående karakteristika for målgrupperne.

Først og fremmest har der været en stor gruppe af nybegyndere eller førstegangsvandrere. Det skyldes sandsynligvis både den stigende interesse for naturturisme og COVID-19 situationen i 2020, hvor danskerne i stort omfang var hjemsendt og indtog Danmarks feriedestinationer i stedet for at rejse ud.

Førstegangsvandrere er typisk taget til Camønoen for at afprøve, om vandreferier er noget for dem, og teste om de kan gå 'Caminoen light' inden de går længere og mere strabadserende ruter. For førstegangsvandrere har Camønoens brand samt tilgængelighed, natur og mulighed for alternativer til vandring haft en betydning i forhold til endelige valg af destination. Specielt par i alle aldre, men uden børn findes i denne kategori. Denne ferieform tilbyder parrene alenetid og afbræk fra dagligdagen i naturen.

“Nogle lokale havde sat et borde-bænke-sæt ud med et skilt, hvor der stod ‘Velkommen til. Tag et hvil og vand’. Det gør en stor forskel at blive mødt med så åbne arme, når man træt kommer gående. Det var et tiltrængt hvil” - Camønovandrer, kvinde, 20 år.

“Vil gerne have nogle kilometer i benene, og der er ikke så mange andre alternativer til ø-ruter, hvor man kan gå langt” - Camønovandrer, mand, 26 år.

Camønoen formår altså at være attraktiv for vidt forskellige vandreprofiler og målgrupper. På tværs af målgrupper viser interviews med vandrere, at den smukke naturoplevelse og ikke mindst venlige lokalbefolkning skaber stor værdi og er et kendetegn ved Camønoen. Dertil er muligheden for at sammensætte egen rute eller gå hele øen rundt meget attraktiv. Dette er vigtigt at føre videre i fremtidige tiltag for at sikre, at interessen for Camønoen fortsætter.

Der er et stort potentiale i at udvikle tilbud, som retter sig mod en bredere målgruppe af vandrere end det er tilfældet i dag. Både vores

analyse og indsigter fra andre vandrerruter har nemlig vist, at vandrere har meget forskellige behov; afhængigt af erfaringsniveau, den kontekst de vandrer i og ikke mindst afhængigt af årstiden.

Foto: Camønoen

4.1 Fem forskellige vandreprøfil

For at sætte en strategisk retning for udviklingen af Camønoen er det vigtigt at have målgrupperne for øje, så oplevelsestilbud og services favner bredt og skaber værdi for de besøgende. Nedenfor præsenteres fem typer af vandreprøfiler, som kan bidrage til strategisk udvikling af services, faciliteter og oplevelsestilbud.

De fem profiler skal ses som arketyper, der kan bruges som redskaber i det fremadrettede arbejde. Der er et stort potentiale i at arbejde med målgrupperne og fremadrettet monitorere besøgendes adfærd f.eks. med data fra tællere og tracke de besøgendes færden på Møn med mobildata. At kende sine målgrupper og behov er essentielt for al forretningsudvikling. Samtidig er det vigtigt, at Camønoen manifesterer sig som en professionel vandrerute, hvor erfarne vandrere fortsat tager til. Det bidrager til Camønoens legitimitet som en professional vandrerute af høj kvalitet.

I takt med den stigende interesse for natur- og outdoorisme kommer nye målgrupper til. Det skaber nye økonomiske potentialer i forhold til udvikling af services og vækst. Profilerne kan bruges som redskab til udvikling af nye tiltag, services og faciliteter fremadrettet, så vandrernes behov, erkendte såvel som ikke erkendte, imødekommes og bidrager til at styrke

Møn socialt, økonomisk og kulturelt.

De fem profiler er kvalificeret med indsigter fra interviews og digital etnografi og uddybes nedenfor. Dataindsamlingen pegede på en overvægt af hhv selvhjulpne vandrere og vandrere, der ønsker at det skal være nemt og som gerne bruger penge på ekstra luksus og oplevelser. Dataindsamlingen er naturligvis ikke repræsentativ men giver dog et billede af at der er potentiale i udvikle flere tilbud målrettet særligt den gruppe af vandrere, som gerne vil tilkøbe ekstra oplevelser og services.

1. Den selvhjulpne

Denne profil er først og fremmest en erfaren outdoor turist og meget omkostningsbevidst. Oftest har den selvhjulpne alle fornødenheder med sig - lige fra telt, Trangia og frysetørret mad. Den selvhjulpne benytter derfor i mindre grad services målrettet vandrere, men det er vigtigt, at der er ordentlige faciliteter til rådighed f.eks. vand, overnatning i det fri og mulighed for at proviantere. Den selvhjulpne vandrer har stor respekt for naturen og gør en dyd ud af ikke at efterlade sig spor i naturen. Dermed er denne profil vigtig at tiltrække, da de er med til at sætte niveauet og standarden for andre vandrere, samtidig med at den selvhjulpne bidrager til at godkende en destination som ideel til vandring og outdooraktiviteter.

Den selvhjulpne vandrer løfter ikke en destination økonomisk, da de oftest har stort set alt, hvad de behøver i rygsækken, og foretrækker at overnatte i shelter eller telt. Dog er den selvhjulpne vandreprøfil vigtig for Camønoen, fordi denne profil bidrager til, at Camønoen legitimeres i vandrekredse og er med til at sikre populariteten.

2. Søger hjælp, men sætter selv sammen

Sammenlignet med den selvhjulpne har denne profil mindre erfaring med outdooraktiviteter. Det er en målgruppe, som fortsat er omkostningsbevidst, men som har større tilbøjelighed til at benytte sig af betalte services og faciliteter. Målgruppen består typisk af yngre, både par og vennegrupper samt familier.

Der er potentiale i at udvikle tilbud til denne profil, for på trods af de i vid udstrækning foretrækker at sove i naturen, er de samtidig tilbøjelige til at betale for gode gastronomiske og kulturelle oplevelser.

3. Det skal være nemt

Denne målgruppe er ligeledes mindre erfarne i forhold til outdooraktiviteter, men vil gerne holde aktive ferier i naturen. Målgruppen består typisk af par uden børn, men også familier og den lidt ældre generation. Typisk har mål-

gruppen råd til at betale for god overnatning, turoperatører og finere gastronomiske oplevelser, samtidig med at de også gerne vil overnatte i shelter og under åben stjernehimmel for oplevelsens skyld.

Denne profil er der stort økonomisk potentiale i at udvikle oplevelsestilbud til, men det er vigtigt, at oplevelserne fortsat har naturen, outdoor og aktiv livsstil for øje. Ligeledes er det vigtigt, at denne type tilbud ikke overtager Camønoen, da det vil gøre den mindre attraktiv for den erfarne vandrer.

4. Den tilfældige vandrer

Denne målgruppe er taget til en destination for at opleve flere ting, og outdooraktiviteter er ikke det primære. De benytter sig af outdoortilbud som endagsture, hvor de vandrer udvalgte strækninger f.eks. for at opleve noget spektakulært. Oftest bor målgruppen et fast sted og benytter sig af en variation af services og aktivitetstilbud. Målgruppen kan være alle aldre og nationaliteter.

Oplevelsestilbud til denne profil bør ikke nødvendigvis indsnævre sig til outdooraktiviteter og andre naturoplevelser. Her er der mulighed for at brede oplevelserne ud til flere aktører og sikre større diversitet, da vandring ikke er det primære formål med ferien.

5. Bucket-list

Denne målgruppe rejser efter konkrete mål, f.eks. Møns Klint, for at kunne sige, at de har været der. De kendetegner sig selv ved at være naturturister og vil gerne have anderledes oplevelser til udsøgte rejsemål med et bestemt karakteristika. Denne målgruppe kendetegnes ved, at de typisk kun besøger et sted én gang, og derfor er de oftest villige til at betale for de oplevelsestilbud, som der er.

5. Katalog med anbefalinger

5. Katalog med anbefalinger

På baggrund af analysen, hvor udfordringer og potentialer er belyst fra forskellige faglige perspektiver og suppleret med indsigter fra aktører og vandrere, har vi udarbejdet et katalog med anbefalinger. De er opdelt i tre tematikker og præsenteres i prioriteret rækkefølge.

I dette kapitel har vi samlet udfordringer og potentialer til otte anbefalinger, som fordeler sig på tre tematikker. Først præsenterer vi tre anbefalinger, der har omdrejningspunkt i det fysiske og stedbundne. Disse anbefalinger vil have stor værdi for Camønoens oplevelsestilbud og samtidig styrke infrastruktur og naturbeskyttelse på Møn. Anbefalingerne om fysiske tiltag vil kræve tid og ressourcer til at realisere. Derefter præsenterer vi fire anbefalinger, der vil styrke organiseringen og udviklingen af Camønoen. Disse anbefalinger er lettere at realisere og kan skaleres i forhold til tid og ressourcer. Til sidst præsenterer vi en anbefaling, der har potentiale til at styrke Camønoen, men samtidig har et

længere perspektiv for realisering og i mindre grad kræver handling sammenlignet med de andre anbefalinger.

Anbefalinger

Anbefalinger om fysiske tiltag

1. Styrk Camønorutens fysiske karakter forløb
2. Skiltning og markeringer i landskabet
3. Udnyt potentialet i Camønopauserne

Anbefalinger om organisering og udvikling

4. Styrk organiseringen
5. Styrk formidlingen og kommunikation
6. Fra ildsjæle til Camønopartnere
7. Forstå målgrupperne og arbejdsmønstret

Langsigtede tiltag

8. Eksperimenter med forsøgsordninger

Anbefaling 1: Styrk Camønorutens fysiske karakter og forløb

Udfordring

På nuværende tidspunkt er det ikke let at aflæse Camønoens rute. Rutens karakter og DNA er uklar, hvilket gør, at det er utydeligt om Camønoen er én rute eller flere veje gennem det mønske landskab. Interviews med vandrere og analyser af de fysiske forhold viser, at ruten har lange strækninger langs landeveje med et underlag af asfalt, frem for et mere naturskønt forløb væk fra trafikken.

Tiltag

Camønoen skal være en klart defineret natur- og kulturhistoriske rute, som fører de vandrende gennem det mønske landskab. Der skal defineres en hovedrute som primært følger stier og grusveje, så vandrerne føres væk fra landevejene. Hovedruten skal indeles i mindre tematiske ruter, som afspejler det landskab, den natur og kulturhistorie, som er karakteristisk for netop den strækning. Her kan man med fordel tage udgangspunkt i de eksisterende etaper. Det er vigtigt at bruge landskabet mere bevidst i videreudviklingen af rutens forløb.

I videreudviklingen af et natur- og kulturhistorisk ruteforløb er det vigtigt at respektere den sårbare natur og definere attraktioner i landskabet samt definere områder som landsbyer og eksisterende bebyggelse, der egner sig til fysiske tiltag og udvikling af støttepunkter for de vandrende, hvor der findes faciliteter, formidling og tilknyttede aktiviteter.

Camønoen kan med fordel have et tydeligt startsted, som særligt henvender sig til førstegangsbrugere. Porten til Camønoen kan eksempelvis placeres i Stege, som er hovedby på Møn og kan tilbyde indkøb, parkering og formidling. Både porten til Camønoen, Camønopausen og andre udvalgte støttepunkter skal sikre de nødvendige faciliteter langs ruten. I forbindelse med hovedruten og støttepunkterne skal der være mulighed for at etablere sløjfer, så Camønoen tilbyder både korte og lange vandreture. På sigt kan udviklingen af sløjferne rumme aktiviteter som cykel- og rideruter, som løber i separate ruteforløb på udvalgte strækninger langs Camønoen.

Kriterierne, der er udarbejdet af Dansk Vandrelaug, for at skabe en god vandretur kan med fordel bruges i udviklingen af ruteforløb, placering af faciliteter m.m..

Det anbefales, at der udarbejdes fælles principper for den fremtidige planlægning af Camønoens forløb gennem landskabet. Principper som kan formidles til interessenter og lodsejere i

udviklingen af nye strækninger.

Der skal udarbejdes en grundig kortlægning og analyse af naturområder og kulturhistoriske attraktioner, som enten skal beskyttes eller inddrages i rutens forløb. Tilsvarende skal der kortlægges områder, som egner sig til udvikling af støttepunkter med tilhørende faciliteter. Kortlægningen og analysen af de fysiske omgivelser skal danne grundlag for planlægningen af Camønoens forløb og karakter. Brug kortlægningen til at udpege områder, som egner sig til udvikling og etablering af faciliteter, og aktiviteter, som knytter sig til Camønoen.

Organisering

Ruteforløb og de tematiske strækninger skal udvikles i tæt dialog med Vordingborg Kommune, lodsejere og interessenter for at sikre lokal opbakning, og at balancen mellem beskyttelse og benyttelse fastholdes.

Anbefaling 2: Styrk skiltning og markeringer i landskabet

Udfordring

Skiltningen langs Camønoen er ikke fyldestgørende, og vandrere farer vild til gene for lokalbefolkningen.

Tiltag

Der er behov for, at den eksisterende skiltning gennemgås og eventuel supplerende skiltning etableres de steder, hvor der er tvivl om rutens forløb. Det er vigtigt med lokal opbakning og inddragelse af lokale i udviklingen af nye ruteforløb, placering af skilte og faciliteter. Det er vigtigt at gøre rutens fysiske forløb gennem landskabet attraktiv ved at vælge et ruteforløb, som har en særlig oplevelsesværdi. Sammen med skiltningen vil et oplevelsesmæssigt motiveret forløb være med til at styre folks færden og forhindre uønsket færden på private grund.

Tilsvarende skal kort og skiltning være opdateret, og det skal være muligt at få adgang til kortudsnit, som er mere detaljerede enten digitalt eller som fysiske eksemplarer.

Det er vigtigt at bygge videre på ønsket om en enkelt skiltning. De eksisterende landskabelige og kulturhistoriske kvaliteter på Møn kan med fordel bruges som fysiske pejlemærker og vejvisere langs Camønoen. De tematiske ruter skal have tilhørende rutebeskrivelser, som ligger tilgængelige på hjemmesiden og som podcast. Eventuelle lokale fortællinger og anekdoter skal bruges som en del af formidlingen.

Udpeg eksisterende fysiske pejlemærker og attraktioner og brug dem som en del af wayfinding og rutebeskrivelser. Udvælg strækninger, som skal udvikles, og inddrag lokale og andre interessenter for den enkelte strækning, så skilte og faciliteter placeres med respekt for naturen, kulturarven og de lokale.

Brug Dansk Vandrelaugs retningslinjer for udvikling af gode vandrestier i forhold til placering af skilte.

Udvid skiltningen med angivelse af afstand til faciliteter, attraktioner m.m.

Organisering

Arbejdet med skiltning har hørt under Vordingborg Kommune, som har indgående viden om hele rutens forløb. Det vil være oplagt at inddrage mønboere og lodsejere i det kommende arbejde, samt anvende data om vandrere for at sikre at skiltning understøtter behov og ikke skaber gener i forhold til lokalbefolkningen.

Referencebillede fra rutemarkering i Lejre.

Anbefaling 3: Udnyt potentialiet i Camønopauserne

Udfordring

I dag er det svært at forstå, hvad en Camønopause er, og hvad det indebærer. Tilsvarende er det uklart, hvad en camønbænk er, og hvilken funktion den har. Placeringen af Camønøbænken virker visse steder umotiveret og uden at forholde sig til de landskabelige omgivelser. Camønøbænken i sig selv tilbyder heller ikke noget særligt, hvilket resulterer i, at mange brugere hverken ser og benytter sig af Camønøbænken.

Tiltag

Camønopausen er et vigtigt koncept, som skal understøtte vandreruten med de nødvendige faciliteter og værdiskabende aktiviteter. Derfor bør Camønopausen i fremtiden være et klart defineret sted, som er mere end en bænk. Det anbefales også, at Camønopauserne suppleres med mindre støttepunkter - Camønostop, som tilsvarende tilbyder de mest basale faciliteter som vand, toilet og formidling.

Der kan med fordel tænkes i et hierarki i pauserne, som omfatter:

Camønopoorten som er et defineret sted at starte ruten f.eks. på Stege Havn.

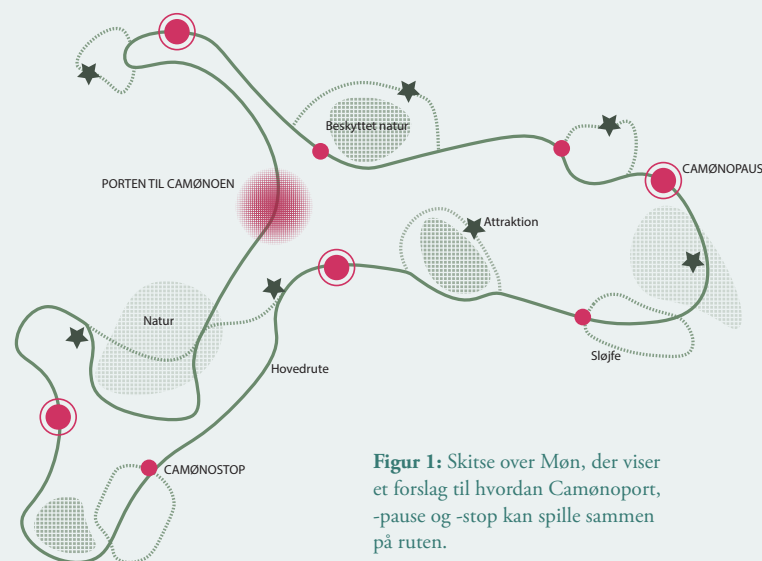
Camønopausen som indeholder mange faciliteter og ligger i tilknytning til allerede eksisterende bebyggelse/landsby eller lignende. Ved Camønopausen er der foruden basale faciliteter som toilet og vand mulighed for, at lokale kan bidrage med aktiviteter, formidling, salg af produkter m.m.. Camønøbænken skal udvikles til en større struktur, som bør rumme de forskellige funktioner. Camønopausen bør i fremtiden være en bygning, som er genkendelig på tværs af Møn, men stedsspecifikt bearbejdet og indplaceres på de udvalgte steder.

Camønostop er en enklere udgave af den store Camønopause. Samtidig er den en fysisk struktur, der tilbyder basale faciliteter med adgang til vand og toilet. Camønostoppet kan også være et oplevelsestilbud som et udsigtspunkt i mere naturskønne områder, men ikke i beskyttet natur.

På næste side illustrerer to diagrammer tanker for Camønopauserne og rutens forløb.

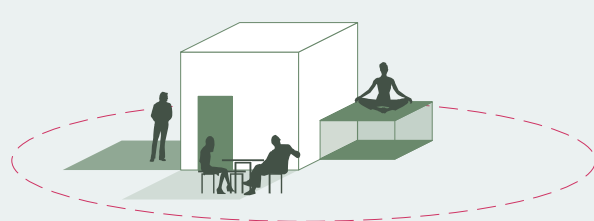
Med udgangspunkt i de fælles principper for udviklingen af Camønoen, kortlægningen af natur, kulturarv og udviklingsområder skal de kommende Camønopauser og stop placeres på strategisk vigtige steder.

Den endelige placering af pauser og stop kan med fordel følge Dansk Vandrelaugs retningslinjer for gode vandreruter. Det vil også være oplagt at placere pauserne steder, hvor der i forvejen er bebyggelse for på den måde at beskytte naturen.

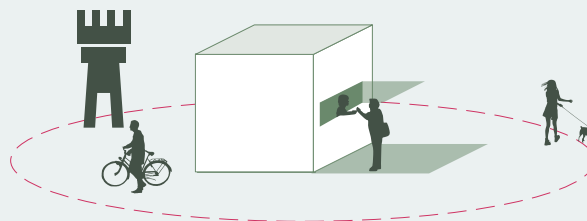

Figur 1: Skitse over Møn, der viser et forslag til hvordan Camønopoort, -pause og -stop kan spille sammen på ruten.

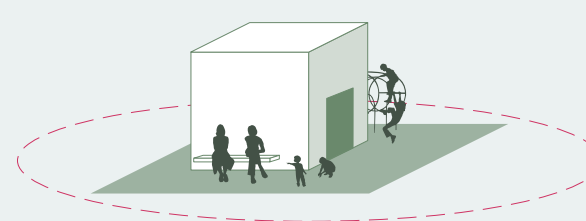
Figur 2: Visualisering af de forskellige lag af Camønopauer og -stop og deres indhold af faciliteter.

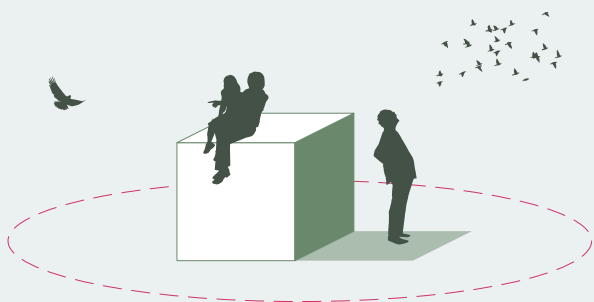
Camønopause

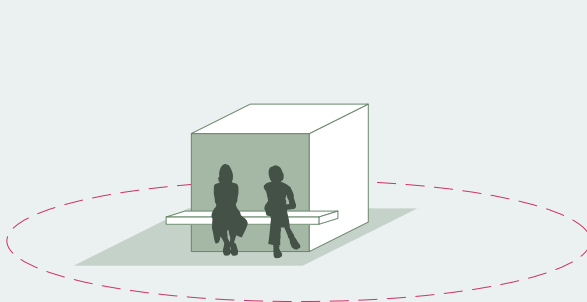
Camønopause

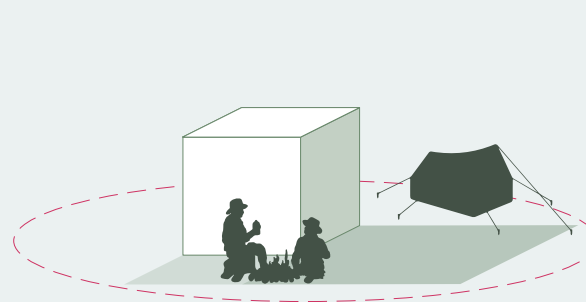
Camønopause

Camønostop

Camønostop

Camønostop

Anbefaling 4: Styrk organiseringen

Udfordring

De seneste fire år har organiseringen og driften af Camønoen været fordelt mellem tre parter; Museum Sydøstdanmark, Naturstyrelsen og Vordingborg Kommune. Rollefordelingen i forhold til ansvar har udadtil ikke været tydelig for mønboere, lokale erhvervsdrivende og besøgende. Det har skabt utilfredshed og frustration. Det er en udfordring, at der ikke er en fastforankret organisation omkring Camønoen, som arbejder målrettet med udvikling, forbedringer og involvering af lokale og lodsejere.

Tiltag

Vi anbefaler at styrke det tværorganisatoriske ejerskab omkring Camønoen. Det kan både ske i samarbejde mellem de eksisterende aktører og ved, at man involverer en professionel partner til at drive arbejdet med Camønoen. På den måde kan der arbejdes strategisk med udviklingen af Camønoen, styrke samarbejderne mellem Møn Biosfære og Dark Sky samt sikre en ensartet og sikker kommunikation til både besøgende, van-

drere, mønboere og lokale erhvervsdrivende.

Med en fastforankret og tværgående organisation bliver en række udfordringer imødekommet. Det giver en direkte og klar kanal til dialog med mønboere, lodsejere og ildsjæle, hvilket analysen har vist, at der er et stort behov. Der bør eksempelvis oprettes et lodsejer-forum, hvor der er mulighed for at diskutere rutens forløb, underlag og skiltning i forhold til fremtidig udviklingsinitiativer.

En direkte kanal til dialog understøtter ligeledes vandrerne og besøgende, som ved, hvor de kan rette henvendelse til og få hjælp både før, under og efter deres vandretur.

En styrket organisering omkring Camønoen vil også kunne bidrage til en afklaring af Camønoens forretningsmodel for driften fremadrettet.

Organisering

En model til at styrke den eksisterende organisering af Camønoen er at åbne ejerskabet op og invitere flere aktører ind i arbejdet. Dertil er der stort potentiale for at etablere et Camønoråd, hvor større aktører med jævne mellemrum mødes og sparrer i forhold til udvikling, forretningsmodel og turisme.

Anbefaling 5: Styrk formidlingen og kommunikationen

Udfordring

Med et brand som Camønoen, er der høje forventninger til god kommunikation og formidling af services og oplevelsestilbud. Desværre indfries disse forventninger ikke, og informationssøgningen opleves i stedet for uoverskueligt og svært tilgængelig.

Det fysiske Camønokort opleves ligeledes uoverskueligt på grund af for store mængder informationer i form af piktogrammer, som er sat på kortet. Samtidig efterspørger vandrerne vejnavne og flere detaljer om landskabet. Ligeledes er der et potentiale for at knytte formidlingen til Camønopauser, hvilket samtidig vil styrke rolle for vandrerne.

Overordnet set er der et stort potentiale for at styrke formidling og kommunikation ved at gøre det mere overskueligt og bedre tilgængeligt - både på Camønoen og digitalt.

Tiltag

Første skridt i planlægning af en vandretur er digitalt. Her opleves både planlægning og informationssøgning som en udfordring på Camønoens hjemmeside. Der er behov for, at hjemmesiden formidler information overskueligt, så præsentation af overnatningstilbud er nem at gå til. For det andet er der tekniske udfordringer med det digitale Camønokort, hvilket underminerer tilliden til hjemmesiden og dens informationer. Sidst men ikke mindst mangler der konkret information om tilgængelige services i forhold til sæson, så vandrerne er forberedt på, hvor der er mulighed for at handle, spise og opleve noget på ruten i både sommer-, vinter- og skuldersæson.

Organisering

På nuværende tidspunkt er kommunikation og formidling samlet hos Museum Sydøstdanmark, som varetager opdatering af hjemmeside, hvorfor Camønokortet og opgaven med at styrke formidlingen vil være her. Såfremt man vælger at ændre på organisationen omkring Camønoen vil denne opgave naturligvis flytte med.

Anbefaling 6: Fra ildsjæle til Camønopartner

Udfordring

Det nuværende netværk for ildsjæle består primært af frivillige og mindre virksomheder, som bidrager med mindre initiativer, f.eks. bage boller til vandrerne og sætte vand ud langs ruten. Det bidrager til Camønoens brand og skaber et specielt oplevelsestilbud for vandrerne. Desværre er ingen af de store aktører eller lodsejere engagerede i ildsjæle-netværket. Samtidig er der stor lokal utilfredshed på grund af manglende forståelse af organiseringen omkring Camønoen samt manglende ejerskab af Camønoen blandt lokale. Aktører og lodsejere forpligter sig dermed ikke til at tage ansvar for udviklingen og driften af Camønoen. Derfor er der behov for at gentænke ildsjæle-netværket, så større aktører kan genkende sig selv i det. Det er samtidig vigtigt, at mønboere og løst organiserede ildsjæle oplever, at de inddrages og fortsat har mulighed for at bidrage med lokale græsrodsinitiativer.

Tiltag

En løsning vil være at formalisere og gentænke ildsjæle-netværket til et camønopartnerprogram. Et partnerprogram kan lanceres som en "genfødsel af Camønoen" og vil gøre det mere attraktivt for større aktører og lodsejere at deltage i arbejdet. Partnerprogrammet kan bidrage med at styrke netværk, stimulere til iværksætteri og forretningsudvikling ved at tilbyde workshops og invitere til møder og skabe fælles fodslag blandt aktørerne mod fælles målsætninger. På den måde bruges Camøno-brandet aktivt i forhold til lokale aktører, som samtidig får et formaliseret forum til vidensdeling og kan bidrage til udvikling af services på tværs af Møn og aktører.

Partnerprogrammer designes typisk som en form for forening, hvor den enkelte virksomhed bidrager økonomisk til driften med en årlig betaling, som sikrer, at omkostninger til driften af Camønopartnerprogrammet er dækket, og at der samtidig er finansiering til mindre drifts- og udviklingsopgaver.

Organisering

Det nuværende ildsjæle-netværk er forankret hos Museum Sydøstdanmark. Det er oplagt at forankre Camønopartnerprogram samme sted og meget gerne i samarbejde med House of Møn, Destination SydkystDanmark og Vordingborg Kommune, som både kan styrke det kommercielle og udviklende perspektiv i partnerprogrammet.

Anbefaling 7: Forstå målgrupperne og arbejd datadrevet

Udfordring

Der er behov for at få mere viden om Camønoens målgrupper og ikke mindst deres adfærd for at udvikle gode services og oplevelsestilbud. Indsigterne om vandrerne i analysen er første skridt på vejen til at forstå Camønoens målgrupper bedre, men der mangler fortsat konkret viden om adfærd og ikke mindst volumen af besøgende både i forhold til sæson og belastning af naturområder på Møn.

Tiltag

Vordingborg Kommune har i 2020 opsat målere udvalgte steder langs Camønoen. De giver et billede af, hvor mange vandrere der passerer på de udvalgte steder hver dag. Det er oplagt at fortsætte indsamlingen af data fra målerne og udvide tiltaget, så de opsættes flere steder. Denne data vil give et kvantitativt billede af, hvor belastet eller ej et område er sammenlignet med andre steder langs Camønoen.

Data fra tællerne giver dog ikke et indblik i vandrernes adfærd, hvilket der er behov for, hvis der skal arbejdes strategisk med målgrupperne og naturbeskyttelse. Her er der et stort potentiale i at udvikle en app med GPS-tracking, der både styrker services og formidling til brugerne, samtidig med at data om brugernes adfærd, bevægelsesmønstre og performance indsamles. Her er det vigtigt, at der udvikles en løsning, som skaber værdi for brugerne, som løbende vedligeholdes, og hvor ejerskab er klart defineret i forhold til datasikkerhed. Apps om friluftsliv er i vid udstrækning benyttet blandt brugerne og vil samtidig styrke oplevelsestilbuddet på Camønoen. Erfaringer og vidensdeling kan hentes fra Gendarmstien og Nationalpark Skjoldungernes Land, hvilket også adresseres i Anbefaling 5..

Organisering

Udvikling af en digital løsning med et kort og ekstra services til brugerne, kræver en professionel organisering, så databeskyttelsesloven overholdes og app'en opdateres løbende. Her er

Vordingborg Kommune, Museum Sydøstdanmark og Destination SydkystDanmark oplagte aktører - både i forhold til at drive den digitale løsning og sikre, at viden om brugernes adfærd indarbejdes i udviklingen af Camønoen.

Anbefaling 8: Forsøgskommune til udvikling af bæredygtig turisme

Udfordring

Bæredygtig turisme går i al enkelthed ud på at udvikle og styrke turismen til fordel for både turister, lokale aktører og borgere. Tiltag der igangsættes skal derfor både kunne løfte lokalt liv og samtidig styrke oplevelsen for besøgende. Det lyder enkelt, men er komplekst. På Møn oplever de lokale og naturen konsekvenserne af den store interesse for at opleve Møns fantastiske landskaber og kulturhistorie. Udfordringerne er behandlet i denne analyse, men der er potentiale for at arbejde videre med bæredygtig turisme som begreb og udvikle redskaber, der kan bidrage til at gøre turismen mere grøn, mere forankret lokalt og ikke mindst styrke den lokale økonomi. Med en stor gruppe aktører, store projekter, der fremmer naturturismen og Camønoen, har Møn et solidt udgangspunkt for at bidrage til denne udfordring.

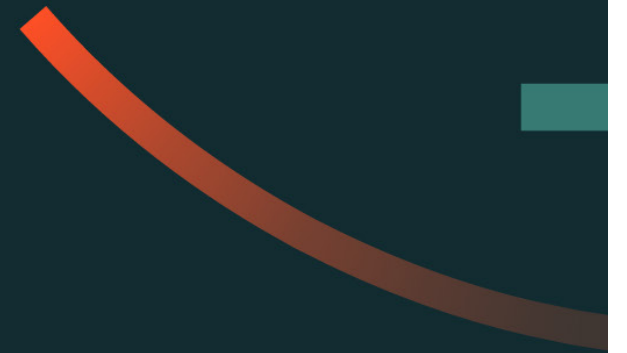
Tiltag

Ligesom der er udpeget forsøgskommuner indenfor folkeskole, daginstitutioner og ældrepleje kunne man undersøge muligheden for at blive forsøgskommune for bæredygtig turisme. Ideen vil være, at man undersøger nye måder at skabe bæredygtig turisme på i form af eksempelvis bæredygtige transportformer eller en betalingsring omkring Møn for at bringe biltrafikken ned.

Organisering

Arbejdet med at etablere Vordingborg Kommune som forsøgskommune for bæredygtig turisme, i regi af kommunens bæredygtige turismestrategi, kræver naturligvis et stort politiske benarbejde. Derfor kræver tiltaget politisk opbakning kommunalt og fra de store turismeaktører, som skal inddrages i arbejdet for at sikre, at ordningen både får opbakning og forankres lokalt.

5. Methode

6. Metode

I det oprindelige projektdesign var der lagt op til en kvalitativ metodisk proces kombineret med landskabsarkitektonisk analyse af Camønoen. Formålet med de kvalitative metoder var at sikre indsigter og opnå viden om både vandrernes oplevelser, centrale aktører og ildsjæle. Foruden potentialer, udfordringer og oplevelsestilbud er der i dataindsamlingen lagt stor vægt på bæredygtighed i forhold til brug og styrkelse af naturen. På grund af COVID-19 er dele af projektdesignet blevet revurderet, og derfor udfoldes anvendte metoder og indsigter, de har bidraget med nedenfor.

Observationer på Camønoen

Etnografiske observationer langs Camønoen er udført i både høj- og skuldersæson (juli og oktober) på følgende fire lokationer; Nyord Havn, Ålebæk Strandvej i Borre, Klintholm Havn og Hårbølle Havn. Lokationerne er strategisk udvalgt sammen med Destination SydvestDanmark i forhold til geografi, data fra tællere og input fra indledende dialog med aktører. Observationerne har bidraget med

indsigter om vandreres adfærd og udfordringer langs Camønoen.

Dertil er der udført besigtigelse og analyse af rutens fysiske forløb i relation til de naturmæssige og kulturhistoriske kvaliteter samt landskabelig orientering, skiltning og faciliteter. De landskabelige analyser er sat i relation til interview med brugere, ildsjæle, lodsejere og kommunen. Herved er opnået indsigter omkring rutens fysiske forhold, som har udmundet i anbefalinger til fysiske tiltag og forbedringer.

Kvalitative interviews med vandrere

I løbet af observationerne i juli og oktober er der udført 28 interviews med vandrere, som gik på Camønoen i juli og oktober. Interviewene bidrog med viden om vandrernes oplevelse og udfordringer af Camønoen samt planlægning af ferie.

Kvalitative interviews med eksperter

Sideløbende med dataindsamling om vandrere har vi interviewet eksperter om naturturisme og vandrerruter i Danmark. Det er blevet til tre

ekspertinterviews med:

- Dansk Vandrelaug
- Friluftsrådet
- Rico Boye, ekspert i naturtur- og outdoor-turisme

Kvalitative interviews med aktører

Tolv interviews er udført med centrale aktører, foreninger og virksomheder på Møn om udfordringer, potentialer og bæredygtig udvikling af Camønoen. De interviewede aktører er:

- Camp Møns Klint
- Geocenter Møns Klint
- House of Møn
- Klintholm Gods
- Museum Sydøstdanmark
- Møn Camping
- Møn Landboturisme
- Møn Naturforening
- Naturstyrelsen
- Pension Elmehøj
- Vagabond Tours
- Vordingborg Kommune

Digital etnografi og inddragelse

For at styrke indsigterne om vandrernes oplevelser på Camønoen har vi analyseret dialog og anbefalinger mellem vandrere på Facebook-siden “Camønoen - Danmarks venligste vandrerute” og anbefalinger af Camønoen på Tripadvisor. Den digitale etnografiske data har gjort det muligt at få indsigt i vandrernes oplevelser flere år tilbage og i de perioder, hvor vi ikke har udført deltagerobservation eller interviews.

På grund af COVID-19 restriktioner i efteråret 2020 var det ikke muligt at invitere Camønoens ildsjæle til dialogmøde. I stedet blev en inddragende dialogbaseret proces planlagt for at inddrage ildsjælene gennem Facebookgruppen “Camønoens Ildsjæle”. Den lukkede gruppe har 129 medlemmer og administreres af Museum Sydøstdanmark. Over syv dage faciliterede Seismonaut åbne diskussioner i gruppen og indbød ildsjælene til at komme med inputs i form af billeder, afstemninger og åbne spørgsmål. Opslagene blev i gennemsnit set af 60 personer hver dag og minimum ti personer har bidraget med inputs til de enkelte opslag. Dialogen med ildsjælene bidrog til kvalificering af vandrernes oplevelser samt indsigter fra aktørerne. Dertil fik ildsjælene mulighed for at komme med konkrete inputs, som er indarbejdet i analysen.

Udviklingsworkshop

Endeligt blev der afholdt en udviklingsworkshop i november 2020, hvor repræsentanter for borgere, lokale aktører, foreninger og overnatningssteder deltog. Her blev indsigter fra dataindsamlingen præsenteret samt kvalificeret af deltagerne. Dernæst blev deltagerne inviteret ind i arbejdet med udvikling af fremtidige tiltag af Camønoen for at sikre lokal forankring og opbakning til projektets anbefalinger.

SEISMON¹UT

thingbrandt
landskab

